

Fjerritslev Grandebrev 1716.

Ved ANDERS SØRENSEN.

Grandebref udi Fierridsleuf bye i Westerhanherredt, med meenige Granders Samtycke og detz tilliggendes nytte, og til meenige Roelighed og gafn.

1. Alle diger og ledder skal være oplagt og tillugt til hvert aars 1te May som forsvarlig kand være, hvem det icke efterlever med diger og leder, bøde derfor 8 Sk. til granderne første gang, og hvoe som icke holder sine Diger og leder Sommeren igiennem og der bliver skaade paa nogen mands og hand derom bliver advaret og icke strax inden Soelens nedgang oplegger, bøder der for første gang til granderne 8 Sk. og dobbelt om det sker anden gang, baade ved march, Enge og Kierdiger.
2. huis løesse Svin som findes i Marchen efter 1te May, da bøede af hver 1te gang 1 Sk. anden gang 2 Sk., og Findes nogen med fri Villie at indlade sine Svin i Marchen, og det dennem kan overbeviises, bøder 1te gang for hver 4 Sk. anden gang 8 Sk.
3. Hvae der lader deres Kalve gaae løese i Marchen, eller nogen tyrer over paa anden Mands Baarer, bøder til Granderne for hver høvet lidet eller Stort 4 Sk.
4. Maa ingen slaa deres Creaturer Løesse om høsten lidet eller stort førend Kornet bliver afført, hvo herimod gjør bøde 8 Sk. og der foruden at betale Kornskaden til dend Kornet Ejer.
5. Granderne skal Samtlig Møde paa Grandstefne hver Søndag eller deres visse bud, Viiderne Kand opskrives og Ledder og digerne at besiune om der ved ligholdes, og hvem som igiennem fingre med hinanden seer, skal bøde for hver af disse poster til granderne 4 Sk.
6. Ingen maa Sætte sine Følhopper ved anden Mands Koren paa det føllerne ey skal gjøre hannem skade. Hvae herimod gjør bøder 8 Sk. derforuden at betale Kornschaden efter Wurdering.
7. Hvis Creaturer som gjør een anden Mand schade udi sit Koren eller Eng, schal hand strax lade det besiune hvad skade der er giort, hvad heller Creaturet bliver i Huus taget eller icke, om det Kand bevislig giøres, pandtes for Skaden af Samtlig Granderne, om hannem icke maa bedages, efter Wurdering, som schaden Kand være stor til og derforuden til granderne bødes 8 Sk.
8. Hvae som driver med løess Hiord i Gravens Kiær eller ved Synderaae og i Landbechen og Mølkrogen bøeder første gang til granderne 1 Mk. og skeer det fleere gange bøde for hver gang 1 Mk., det samme er og om nogen tyrer med Villie paa anden Mands Eng.
9. Ingen maa slaae Høe i Nørreengen førend de samtlig følger ad, hvem herimod gjør bøede 3 Mk. til granderne, undtagen de Sandskifter østen for halfengen, de maa slaa den naar de løster.
10. Ingen maa slaa Deres øeg løesse i Nør Enge før høet bliver afført under 1 Mk. strax til granderne, Christen Nielsen maa slaae høe over hans vej i Hans Eng, som det tilforn haver været 2 Karle Slet og icke meere under Pandtning 3 Mk.
11. Men dersom Brøndum og Kollerup Creaturer Kommer i Nør Enge førend høet bliver afført, da skal granderne samtlig være følgagtige at tage det i huus om de icke haver Engehiorde, under straf 1 Mk. og tage af hvert Høved endten øeg eller fæe 2 Sk. til granderne, Men dersom nogen tager det for dennem self og granderne icke er med, da beholder de pengene som det antræffer.
12. Skal granderne opskiære Skyveret igiennem Rafnhofs skifter som tilforn haver været hver for sine Skifter naar det paa grandstefne bliver berammet, Hvae som icke gjør sit færdig bøde derfor 1 Mk.
13. Ingen maa slaae græs i Pøtmoesen eller i Kieret uden med Grandernes Villie og Samtycke, under første gangs straf 3 Mk. anden gang Een Rixdaler.
14. Skal Granderne give deres hiorde løn i Rette tide og hvoe som icke betaler, da schal granderne være følgagtige at Pandte for Hyrdens løn og der foruden bøde 8 Sk. til granderne, og ingen maa drive deres til tægt, med mindre de betaler Hiordelønnen af dennem der i byen.
15. Skal Fierredsleuf Mænd saa mange som haver paa Aarup biere at lade steen sætte imellem Agger og Eng, paa det at Engen icke henpløyes, schal de som haver Engeskifter samtlig at være dertil følgagtig, og hvoe som icke møeder naar det bliver berammet, bøede derfor 3 Mk. og derforuden straffes efter Loulig medfart, om der henpløyes af nogen deres Enge.
16. Giver vi samtlig Grander Anders Nielsen i Fierredsleuf fort forlof at slaa hans Sandskifte naar hand løster og derforuden at drive hans faar
.....
21. Ingen maa give nogen granderne uskichelige Ord med
..... andet paa grandstefne, eller naar pandtes, bøder derfor 1 Mk.
22. Giør nogen Modstand naar de bliver Pandted, endten ord eller gierninger som Skal Pandte, hvoe her imod gjør schal der straffes som hand begi..... Vold i Anden Mands Gaard.
23. Ingen maa ligge nogen usædvan Vej over nogen Mands March eller Eng, videre end tilforn haver været rette Alveje fra deres Jord, og ellers Kiører eller træcher med deres Kiør over nogen Mands agger og icke Kommer Ræt alvejen som Sagt er, bøde derfor 4 Mk.
24. Dend vej som ligger over Rugfaldet østen for Bierget, maa ingen Kiøre eller Ride over mens Kornet er i Jorden, og dend vej som ligger over det fald fra øster Ende af bierget og til Koldbach, maa ingen endten Kiøre eller Ride over eller træche med Creaturer paa Kobel, bøde hver gang det sker 4 Sk. om det dennem loufligen over beviises Kand, og schal Marchmanden nyde af hver løst høvet som findes i Kornet 1 Sk.

25. Hvis Svin som iche er Ringet om Vaardagen naar det paa grandstefne bliver advaret bøder for hver Svin 1 Sk.
26. Og maa Samtlige Granderne grave Fire læs tørve i grønkiær for hvær tønne Hartkorn, og hver gaadehuus 2 læs, og da at møde paa een dag naar det skal berammes, hvor som graver fleere end forindførte bøder første gang 3 Mk. for hver læs, anden gang 1 Rdl. og siden dobbelt.
27. Ellers Hvis andet som Byemændene Kand Siunes at være til Byens gafn og nytte og som herudi iche findes indført, da det at paalegge efter samtlige Grandernes Samtyche.
28. Ingen maa leie sin tørvegrøft bort af grønkiær til andre, under 1 Mk. første Gang anden gang 2 Mk.
29. Hvor Fierredsleufs Enge findes maa ingen løsse hiord overdrives under 1 Mk. Straf lte gang anden gang 2 Mk.
30. udi grønkiær maa ingen have flere fæmon end een af hver tønne Hartkorn under 2 Mk. straf.

Dette Grandebref saaledes at Skulle holdes i alle sine Puncter vidner vi underskrefne med Egen hænder undertegnede og End ydermere dersom noget herudi er forgjæet, og siden optænkes kand, til March og Engs Drift og grøfts nytte og gafn og Hosbondens jord og Ejendom til god vedligeholdelse, da schal samtlige det saavel ovenschrefne Poster samtyche, underskrive og Rædelig holde, saa og være dend beskichede Grandfoged hørig og lydig uden smæld ord, Sværgen Skienderi og opsætsighed, i alt det paa Byens gafn af grandelavet foretages, under een Dalers bøder til straf til de fattige i Sognet af de herimod giørende, dette stadfæster vi alle underskrefne, Fierridsleuf dend 29 July 1716.

P. S. Jngen maa tage nogen græsleie af hinandens fæe iche heller tage noget Fremmet Creaturer paa Kiæret under straf 2 Mk. Hvis Giæs som kan flye eller flagre opad nogen Mands Diger, bøde for hver hiord 4 Sk.

Christen Christensen. Svenning Clemmensen.
 E. I. S. M. L. S. Simon Jørgensen.
 Jens Christensen. Jens Poulsen.
 Hans Jacobsen Degn. Peder Madsen. M. N. S.
 Bertel Kierulf. Niels Christensen. Niels Andersen.
 A. N. S. N. O. S. Niels Tyesen. K. N. S. C. M. S.
 Niels Gregersen Persbech. C. M. S. A. I. S.
 J. P. S. bonde K. I. S. M.H. C.I.S. H.L.S.

Læst for Rættten paa Han Herredsting dend 1. Aug. 1716
 Testerer

Niels Emmichesen. M. Farum.

Dette Grandebref at være Rigtig udsadt efter dend Rette Original, som næsten var forslidt. Testerer

Olluf Jensen Vestergaard. Severin Bruun.
 Degnen Bertel Kierulf. Bertel Andersen.
 Lars Nielsen. Christen Christensen.
 Christen Clemmensen. Iver Christensen.
 Jens Svenningsen. Christen Christensen.
 Christen Jensen. Jens Sørensen. Christen Gertsen.
 Niels Michelsen. Søren Christensen.
 Gregers Nielsen Pedersbech.
 Jacob Christensen Dromshaug.

Læst paa Øster og Wester Hanherreders ting dend 4 Juny
 1746 Testerer
 Severin Bruun.

Naar Grandebrevet, der findes indført i Hanherredernes Justitsprotokol 1743-53, Blad 499, ikke er fuldstændigt, skyldes det, at Protokollen er en Del medtaget, idet alle Bladens øverste Kant er borte. Det er ganske vist læst paa Tinget allerede 1. August 1716, men slaar man op i Justitsprotokollen under denne Dato bliver man skuffet, thi der staar nok saa flot: ”Det oprettede Grandebref Jmellem Fierridtsløf Grander og i Dag er Lest og paaschreffuit er Meldende som følger”, men det, der følger, er to blanke Sider. Intet Under, at Stiftamtmanden ved Herredsskriver Farums Afsked 1728 beklagede: ”at Landet nu i nogle og tredivte Aar har været plaget med ham”
 (C. Klitgaard: Herredsfogder og Tingskrivere i Vendsyssel, Side 137).

(Historisk Årbog for Thisted amt 1939, side 224-230)